

Authorship as a Construct

Tom Avermaete, Irina Davidovici, Christoph Grafe and Véronique Patteuw

In his 1969 lecture 'What Is an Author?', Michel Foucault examined the 'function of the author' (*fonction 'auteur'*) as historically nascent in works of literature. What kind of authorship can be attributed to *One Thousand and One Nights*, or *Gilgamesh*? What does it mean when most scholars now accept that Homer probably never existed? Does the absence of an author diminish the value of the literary work – and, by extension, works of art in general? Foucault's observations suggested that the presence or identifiability of an author was not a precondition for attributing value to the products of artistic endeavours. Nor does the author figure need necessarily correspond to an undoubtedly existing individual. Indeed, for Foucault, questioning the integrity of the author does not stop there. For him the concept of an intrinsic unity of the work itself is equally ambiguous and, in any case, a notion that is full of cultural assumptions and preconceptions. Perhaps, Foucault suggests, there is a richness of associations that is lost by attribution and limitation: Why should the ephemeral production that is part of any artistic process be eliminated? Why should the focus be on the sole author in order to establish, via artificial boundaries, the unity of author and oeuvre?

These questions are particularly poignant for architecture. The collective processes that inexorably characterise the *modus operandi* of architecture offices imply that any attribution to a single person is even more artificial than those in other disciplines or branches of the arts. (Especially when, to touch in passing upon a complex argument, this experienced person is predominantly white, heterosexual and male.) In architecture, too, for centuries the authorship of buildings was unknown or ambiguous, if not credited to their patrons. The identification of artistic ideas and buildings with particular individuals seems to have been more pronounced in the Western world as the result of processes of division of labour and social distinction. It is often paired with a possibly artificial emphasis on the object character of the outcome – a building, a part of a city, a landscape – defining boundaries that hardly exist in the lived reality. Both the unity in the work and single authorship are constructs.

Authorship seems to lend the work of art a distinct aura, not of its physicality, but as a sedimentation of intellectual or creative labour. The author owns the ideas of the work, if not the work itself. This may be one of the reasons why the concept of authorship was historically also applied to architectural works of art, which are, by definition, the product of collective endeavours. The tendency of involving an ever-larger number of experts in the design process has perhaps sparked claims about the importance of individual expertise. Hence the narrative of a 'real' single author, whose 'genius' transcends the technocratic procedures of everyday production. What does the author's 'owning' of a project mean? And does this sense of ownership still prevail in contemporary architecture culture? Is the concept of individual authorship not a cul-de-sac, preventing the processes of invention and innovative thinking often necessary for addressing a practice that is more collaborative than ever?

In the last few decades, the concept of the architect as author has been under pressure from two directions. On the one hand, the technocratic impulse to integrate a variety of expertise and forms of knowledge into design and building processes has resulted in the demand for 'building teams of engineers and designers'. The flatter hierarchies of multidisciplinary assemblies became a counterpoint to single authorship, as embodied by the notion 'design by

Auteurschap als construct

Tom Avermaete, Irina Davidovici, Christoph Grafe en Véronique Patteeuw

In 1969 onderzocht Michel Foucault in zijn lezing 'Qu'est-ce qu'un auteur?' de 'functie van auteur' (*fonction 'auteur'*) zoals die zich in het verleden in literaire werken had ontwikkeld. Van wat voor soort auteurschap is er sprake bij de *Duizend-en-een-nacht*, of bij de *Gilgamesj*? Wat betekent het dat de meeste wetenschappers tegenwoordig accepteren dat Homerus waarschijnlijk nooit heeft bestaan? Doet de afwezigheid van een auteur afbreuk aan de waarde van een literair werk – en, in het verlengde daarvan, van kunstwerken in het algemeen? Foucault's observaties wijzen erop dat de aanwezigheid of identificeerbaarheid van een auteur geen voorwaarde is voor de toekenning van waarde aan de resultaten van een artistieke inspanning. Ook hoeft de auteursfiguur niet noodzakelijkerwijs samen te vallen met een bestaand individu. Sterker nog, volgens Foucault kan men de integriteit van de auteur ook op andere manieren in twijfel trekken. Hij vindt het concept van een intrinsieke eenheid van het werk net zo onduidelijk: het is hoe dan ook een notie die vol culturele aannames en vooroordelen zit. Misschien, zo suggereert Foucault, zorgen toeschrijving en limitatie ervoor dat er een wereld aan associaties verloren gaat: waarom moet het efemere productieproces dat deel uitmaakt van elke artistieke handeling, worden geëlimineerd? Waarom moet de aandacht gericht zijn op de enkele auteur om zo, via kunstmatige begrenzingen, een eenheid van auteur en oeuvre tot stand te brengen?

Deze vragen zijn bijzonder prangend voor de architectuur. De collectieve processen die de *modus operandi* van architectenbureaus onverbiddelijk typeren, impliceren dat elke toeschrijving aan één enkele persoon nog kunstmatiger is dan in andere disciplines of takken van kunst (vooral omdat, om terloops een complex onderwerp aan te stippen, deze ene ervaren persoon meestal blank, heteroseksueel en mannelijk is). Ook in de architectuur is het auteurschap van gebouwen eeuwenlang onbekend of onduidelijk geweest, als het al niet aan de opdrachtgevers werd toegeschreven. De vereenzelviging van artistieke ideeën en gebouwen met bepaalde personen lijkt in de westerse wereld meer uitgesproken te zijn geweest dan elders, als gevolg arbeidsdeling en sociale verschillen. Het verschijnsel gaat vaak samen met een soms nogal kunstmatige nadruk op het objectkarakter van het resultaat – een gebouw, een deel van een stad, een landschap – waarbij grenzen worden gesteld die in de geleefde werkelijkheid nauwelijks bestaan. Zowel de eenheid van het werk als het enkele auteurschap is een construct.

Auteurschap lijkt het kunstwerk een onmiskenbaar aura te verlenen, niet vanwege zijn materialiteit, maar als de neerslag van intellectuele of creatieve arbeid. De auteur bezit de ideeën achter het werk, zo niet het werk zelf. Dit is misschien een van de redenen waarom het concept 'auteurschap' in het verleden ook betrekking had op architectonische kunstwerken, hoewel die per definitie het product zijn van collectieve inspanning. De neiging om een steeds groter aantal deskundigen bij het ontwerpproces te betrekken, heeft wellicht een vonk doen overslaan wat betreft het belang van individuele expertise – vandaar het verhaal over de 'echte' enige auteur, wiens 'genie' de technocratische procedures van de dagelijkse productie overstijgt. Wat betekent het dat de auteur de 'eigenaar' is van een project? En is deze opvatting van eigenaarschap nog steeds dominant in de hedendaagse architectuurcultuur? Is het concept van het ondeelbare auteurschap misschien een doodlopende weg, die dingen als ontdekken en innovatief denken uitsluit – die zo nodig zijn in de praktijk, nu die collaboratiever is dan ooit tevoren?

In de afgelopen decennia is het concept van de architect als auteur van twee kanten onder druk komen te staan. Enerzijds heeft de technocratische impuls

committee'. Despite being guided by a more or less benevolent sense of rationality, design by committee largely consists of negotiations and a much-vaunted compromise. The individual performance of separate packages is down to professional liability rather than critical practices, giving rise to conflicts of interest among the various parties and expert cultures. Papered over in hasty resolution, divergent opinions, precariously held together by placative decisions, inevitably result in an imperfect whole. The diffusion of creative duties among several parties, each avoiding responsibility for the overall outcome, categorically negates the concept of the singular author. In any event, the rise of the committee has undermined the authority of the architect in the building industry, eroding the professional and societal status of architects.

More broadly, and perhaps more healthily, the recent assault on the concept of authorship has also been driven by cultural arguments rooted in avant-garde explorations of subjectivity. As a specifically modern inheritance, the single-author concept attracted the distrust of post-war theory. Particularly, post-1968 cultural studies indicated a growing interest in collective authorship through the many forms of participatory design. The postmodern period saw, however, the alternance of two models. In reaction to the more populist approaches in architecture culture, the 1980s and 1990s excesses of 'starchitecture' upheld the illusion that the constellation of labour is reducible to a single person. Current debates on the nature of architectural practice – brought about by dwindling energy resources, growing social injustice and the realities of the climate catastrophe – have been reflected in the requestioning of authorship, more strongly this time from ex-centric and non-Western perspectives. This challenge to the implied superiority of authorship has led, in turn, to the reconsideration of creative labour structures in practice. Increasingly, some staples of the professional office culture – unpaid internships, the expansion of work hours into leisure and family time, the marginalisation of part-time (often female) collaborators – have come under pressure from working architects, and rightly so. At the same time, in historiography, the pyramidal organisation of creative labour under a top-down artistic authority has been inverted by the impulse to consider the previously overlooked contributions: those of collaborators, underlings and partners from outside recognised work structures. Increasingly, scholarship has offered new methodological tools to reconsider the grey areas of authorial genesis, as attested to by several articles in this issue. One might notice, in the architecture of the early millennium, that the effects of this two-pronged questioning – from inside as well as the outside of the architectural office – have been positively paradoxical. Since at least the 1960s, the dislike of authorial statements has led to design approaches that suspend intuitive processes of invention or composition. The over-reliance on expressive means outside of the author's subjectivity, whether through conceptual ordering, mimesis or parametric design, has given occasion to some of the most notable cults of personality. By seeking to recuse themselves from 'arbitrary' decisions regarding form, some architects even claim a supra-human authority as the reason for form. This process, captured and maintained by the professional media, is particularly visible in the case of digital threats to authorship, where the road from 'non-author' to 'star-architect' has proven extraordinarily short. Another paradox is the transposition of sole and collaborative authorships. Some partnerships choose to work from the perspective of interchangeable authorship, actively concealing their collaborative dynamics. And yet, some practices initially established on the very basis of collective authorship often separate over time into single-author units. As the initial emulsifying agents of idealism lose their potency, as the novelty of diffuse authorship wears off, collaborations break, and constitutive partners seek individual recognition. This transition from the collective to a collection

om verschillende vormen van expertise en kennis samen te brengen in ontwerp- en bouwprocessen, geleid tot de vraag naar 'bouwteams van ingenieurs en ontwerpers'. Dankzij de platte organisatie van multidisciplinair samengestelde teams hebben deze zich ontwikkeld tot de tegenpool van de individuele auteur – denk bijvoorbeeld aan het begrip *design by committee*. Dit 'ontwerp per commissie' lijkt aangestuurd te worden door een plezierig soort rationaliteit, maar de activiteiten daarvan bestaan grotendeels uit onderhandelen en het sluiten van veelgeprezen compromissen. De individuele prestaties van de afzonderlijke deelnemers zijn eerder het resultaat van het feit dat die hun professionele verantwoordelijkheid nemen, dan van kritische praktijken, wat aanleiding geeft tot tegenstrijdige belangen bij de verschillende partijen en experts. Uiteenlopende meningen die met overhaaste besluiten worden gladgestreken, monden onvermijdelijk uit in een onvolmaakt geheel dat op hachelijke wijze bijeen wordt gehouden door goedbedoelde beslissingen. De verdeling van creatieve taken tussen verschillende partijen die elk de verantwoordelijkheid voor het eindresultaat uit de weg gaan, ontkent categorisch het concept van de individuele auteur. In ieder geval heeft de opkomst van 'de commissie' de autoriteit van de architect in de bouwsector ondermijnd, waardoor de professionele en maatschappelijke status van architecten is uitgehold.

Meer in het algemeen, en misschien is dat ook wel gezonder, kunnen we beweren dat de recente aanval op het concept 'auteurschap' ook gebaseerd is op culturele argumenten die hun oorsprong vinden in verkenningen naar subjectiviteit door de avant-garde. Het concept van de enkele auteur is een specifiek moderne erfenis en heeft als zodanig het wantrouwen van naoorlogse theoretici gewekt. Vooral in de cultuurwetenschappen groeide na 1968 de belangstelling voor collectief auteurschap, via een groot aantal vormen van participatief ontwerp. In de postmoderne periode zagen we echter een wisselwerking tussen twee modellen. Als een reactie op populistische benaderingen binnen de architectonische cultuur hielden de excessen van de 'sterarchitectuur' in de jaren 1980 en 1990 de illusie in stand, dat het totale werk herleidbaar is tot één enkele persoon. De huidige debatten over de aard van de architectuurpraktijk – op gang gebracht door slinkende energiebronnen, groeiende sociale onrechtvaardigheid en de realiteit van de klimaatcatastrofe – hebben geleid tot het opnieuw ter discussie stellen van het auteurschap, ditmaal met meer nadruk op excentrische en niet-westerse gezichtspunten. Deze ontkenning van een impliciete superioriteit in het auteurschap heeft op haar beurt geleid tot een heroverweging van creatieve vormen van arbeid in de praktijk. Sommige hoofdelementen van de professionele kantoorcultuur – onbetaalde stages, de uitbreiding van werkuren ten koste van vrije tijd en gezin, de marginalisering van (vaak vrouwelijke) deeltijdmedewerkers – worden steeds meer door praktiserende architecten onder druk gezet, en terecht. Tegelijkertijd is in de geschiedschrijving de piramidale organisatie van creatieve arbeid – *top-down* door een artistieke autoriteit – teruggedrongen, door de neiging om ook de bijdragen van anderen voor het voetlicht te brengen: die van medewerkers, ondergeschikten en partners van buiten de erkende werkverbanden. Steeds vaker heeft onderzoek nieuwe methodologische instrumenten ontwikkeld om de grijze gebieden in de ontstaansgeschiedenis van een auteur mee te herzien, zo blijkt uit verschillende artikelen in dit nummer. In de architectuur van het begin van dit millennium, zo zou je kunnen zeggen, zijn de effecten van deze tweeledige vraagstelling – die zowel binnen als buiten het architectenbureau gesteld wordt – behoorlijk paradoxaal geweest. De afkeer van autoritaire statements heeft al vanaf de jaren 1960 geleid tot ontwerpbenaderingen zonder dat er invloed was van intuïtieve processen van inventie of compositie. De overdreven nadruk op expressieve middelen buiten de subjectiviteit van de auteur om – door conceptuele ordening, mimesis of parametrisch ontwerp – heeft gezorgd voor enkele van de meest opmerkelijke persoonlijkheidscultussen. Sommige architecten, die zich trachten te onttrekken aan 'arbitraire' beslissingen over vorm, beweren zelfs dat

of single (or singular) authors is often accompanied by the emergence of an alternative narrative, one that implicitly or explicitly denies the common bases of the earlier works.

The blurring of architectural authorship is in itself a paradox, inasmuch as authorial energy goes into the denial of clear areas of responsibility and action. At the same time, an ever-increasing multitude of expertise not only undermines claims to single authorship, but also produces new, significant architectural conceptions of authorship. One example among many is in the field of adaptive reuse or *Umbau*. Here the nexus of conservation and invention provides ample evidence, with both those responsible for preserving the context and adding to it making justifiable, perhaps equal, claims to creative authorship. In most design practices, however, the various aspects of a project can be much more closely integrated in the built artefact, concealing the extent of individual contributions. How much agency lies within the strategic meetings, in the drawing of construction details, in the decisions reached during consultant meetings or site visits? Design processes often render authorship less clear-cut, and thus more open to contestation.

What, then, might be the essential argument for retaining the concept of authorship in architecture at all today? Perhaps the most resounding argument is this: authorship is not only a condition that implies originality and rights to dissemination. It is also a deeply felt commitment to a work that, until its realisation, belonged only to the author – whether a person or several, an office or even a ‘committee’ – a work conducted with utter absorption and devotion. This reciprocal claim between designer and work is not mere romantic cliché, but a matter of engagement. In recognising authorship, the architect asserts a particular accountability for the aesthetic, technical and social characteristics of the projected or built work. Being an author implies that a project’s features reflect, at least in part or negotiated ways, one’s own viewpoints. In a world in which expanding the built environment is no longer considered an innocent or benign activity, the liability of this commitment seems paramount, and demands recognition.

From this perspective, the engaged relation between author and work is not a neutral matter. On the contrary, the public scrutiny of a building might result in an author being questioned or criticised. Notions of authorship are equally constructed after the events of design and construction, by situating the built artefact within a nexus of designer’s justifications, criticism and historiography. In the professional discourse, authorship provides the basis for a critical public debate on buildings and cities. It invites, time and time again, authors to stand up, to uphold and to defend their positions regarding the built environment.

Today, architects and other agents explore new forms of authorship in the built environment, which are connected to multiple forms of negotiation. The numerous collective design groups and collaborative platforms that we see emerging nowadays in architectural practice are the *epitomai* of a revised conception of authorship: no longer singular and heroic, but rather multiple, fluid, emergent. Such a definition relocates the agency of the conception and realisation of buildings and cities with a collective of multitasking actors. Not only the single building master, but also citizens, politicians, developers, constructors and designers contribute, collectively and in part, to the creation of the built environment. But what does such collective authorship imply for the commitment and the accountability vis-à-vis the building? Do many speak for the building? Do various actors feel accountable for it?

At the same time, the question remains how, next to single and collective forms of practice, other notions of authorship, more diffuse, but no less effective, operate, and how they might best be acknowledged. Especially in professional

een bovenmenselijke autoriteit de reden is voor een bepaalde vorm. Dit proces, dat wordt vastgelegd en in stand gehouden door de professionele media, is vooral zichtbaar als er sprake is van digitale bedreigingen van het auteurschap; in zulke gevallen is de weg van 'niet-auteur' naar 'ster-architect' buitengewoon kort geleken. Een andere paradox is de verwisseling van individueel en collectief auteurschap. In sommige samenwerkingsverbanden wordt ervoor gekozen om vanuit het perspectief van onderling verwisselbaar auteurschap te werken en de samenwerkingsdynamiek actief te verbergen. En toch vallen sommige praktijken, die aanvankelijk juist op basis van collectief auteurschap tot stand kwamen, na verloop van tijd vaak uiteen. Als de aanvankelijke emulgatoren van het idealisme hun kracht hebben verloren en de nieuwigheid van het diffuse auteurschap is weggeëbd, verdwijnen de samenwerkingsverbanden en zoeken de partners individuele erkenning. De overgang van het collectief naar een verzameling van afzonderlijke (of individuele) auteurs gaat vaak samen met het ontstaan van een alternatief verhaal, waarin de gemeenschappelijke basis van het eerdere werk impliciet of expliciet wordt ontkend.

Het vervagen van het architectonisch auteurschap is op zich al een paradox, aangezien de energie van de auteur gaat zitten in het ontkennen van duidelijke gebieden van verantwoordelijkheid en activiteit. Tegelijkertijd ondermijnt een toenemende hoeveelheid expertise niet alleen de aanspraak op een individueel auteurschap, maar leidt het ook tot nieuwe, interessante opvattingen over auteurschap in de architectuur. Een van de vele voorbeelden hiervan is te vinden op het gebied van het adaptief hergebruik of *Umbau*. Hier levert de nexus van behoud en inventie ruimschoots bewijs dat zowel degenen die verantwoordelijk zijn voor het behoud van de context, als degenen die eraan toevoegen, gerechtvaardigde, misschien wel gelijke aanspraken hebben op het creatieve auteurschap. In de meeste ontwerppraktijken worden de verschillende aspecten van een project echter veel nauwer geïntegreerd in het gebouwde artefact, waardoor de omvang van de individuele bijdragen verborgen blijft. Hoeveel zeggenschap heeft men in strategische vergaderingen, tijdens het tekenen van constructiedetails, bij het nemen van beslissingen tijdens adviesvergaderingen of gedurende bezoeken ter plaatse? Ontwerpprocessen maken het auteurschap vaak minder scherp omlind, en dus vatbaarder voor betwisting.

Bestaat er überhaupt een essentieel argument voor het handhaven van het begrip auteurschap in de hedendaagse architectuur? Het meest overtuigende argument is misschien wel dit: auteurschap is niet alleen een toestand die originaliteit en het recht op verspreiding impliceert. Het is ook een diepgevoelde betrokkenheid bij een werk dat, tot de verwezenlijking ervan, alleen toebehoorde aan de auteur – of dat nu een persoon is of meerdere, een bureau of zelfs een 'commissie' – een werk dat met volle overgave en toewijding is uitgevoerd. Deze wederzijdse aanspraak van ontwerper en werk is niet louter een romantisch cliché, maar een kwestie van engagement. Door de erkenning van het auteurschap legt de architect een bijzondere verantwoordelijkheid aan de dag voor de esthetische, technische en maatschappelijke eigenschappen van het geprojecteerde of gebouwde werk. Auteurschap impliceert dat de kenmerken van een project, althans gedeeltelijk of op indirecte wijze, de standpunten van de auteur weerspiegelen. In een wereld waarin de uitbreiding van de gebouwde omgeving niet langer als een onschuldige of goedaardige activiteit wordt beschouwd, lijkt de aansprakelijkheid van dit engagement van het grootste belang en vraagt die om erkenning.

Vanuit dit perspectief is de geëngageerde relatie tussen auteur en werk geen neutrale aangelegenheid. Integendeel, de publieke controle op een gebouw kan tot gevolg hebben dat een auteur wordt ondervraagd of bekritiseerd. Noties van auteurschap komen ook na de 'gebeurtenissen' van het ontwerpen en bouwen tot stand, doordat het gebouwde artefact binnen een nexus van rechtvaardigingen van ontwerpers, kritiek en geschiedschrijving wordt gesitueerd. In het professionele

practices in which authorship usually goes hand in hand with the management of an office, the question of alternative forms of authorship is not merely permissible, but crucial. The combination of authorship and entrepreneurial activity that characterises the status of the architect within the *profession libérale* may also be limiting. Wouldn't it be more interesting to imagine the concept of the author in architecture as a space of possibility, as a field in which the responsibility, the commitment, even being completely absorbed by the work of invention, is distributed among several heads and hands? Shouldn't there also be, along with the beautiful image of a flat hierarchy, one that creates space for depth?

Against this background, the current issue of *OASE* reflects upon the question of authorship in architectural practice, the manner in which it is claimed and addressed. To that end, this issue represents a plea for the importance of authorship, exploring a wider variety of its conceptions in architectural practice. Our aim is to obtain a more nuanced and varied understanding of the characters and roles played within authorship, understood as the claiming of a particular design approaches or forms of architectural practice. This issue of *OASE* explores various theoretical and methodological frameworks from which alternative forms of authorship can be addressed. The resulting investigations into alternative, contested and hidden forms of authorships seek to understand and reframe, in different current ways, the ancient responsibility, as well as credit, for the creative act.

discours vormt het auteurschap de basis voor een kritisch-maatschappelijke discussie over gebouwen en steden. Auteurs worden steeds opnieuw uitgenodigd om op te staan om hun standpunten ten aanzien van de gebouwde omgeving opnieuw te bevestigen en te verdedigen.

Tegenwoordig zien we architecten en andere partijen nieuwe vormen van auteurschap in de gebouwde omgeving verkennen, die verbonden zijn met verschillende soorten bemiddeling. De talrijke collectieve ontwerpgroepen en samenwerkingsplatforms die we tegenwoordig in de architectuurpraktijk zien opduiken, zijn de perfecte representatie van een herziene opvatting van auteurschap: niet langer individueel en heroïsch, maar eerder divers, meervoudig, vloeiend, in ontwikkeling. Zo'n definitie legt de zeggenschap van de conceptie en realisatie van gebouwen en steden bij een collectief van *multitasking* actoren. Niet alleen die ene bouwmeester, maar ook burgers, politici, ontwikkelaars, aannemers en ontwerpers dragen collectief en gedeeltelijk bij aan de totstandkoming van de gebouwde omgeving. Wat, echter, houdt een dergelijk collectief auteurschap in voor de betrokkenheid en de verantwoording ten opzichte van het gebouw? Spreken de velen voor het gebouw? Voelen de verschillende actoren zich er verantwoordelijk voor?

Tegelijkertijd blijft het de vraag hoe niet alleen individuele en collectieve praktijken, maar ook andere noties van auteurschap – misschien diffuser, maar daarom niet minder effectief – functioneren en hoe ze het best erkend kunnen worden. Vooral in professionele praktijken waar het auteurschap gewoonlijk hand in hand gaat met het zakelijk waarnemen van het kantoor, is de vraag naar alternatieve vormen van auteurschap niet alleen aan de orde, maar van cruciaal belang. De combinatie van auteurschap en ondernemerschap die de status van architect in dit 'vrije beroep' met zich meebrengt, kan ook een beperking vormen. Zou het niet interessanter zijn om het concept van de architectonische auteur te zien als een ruimte van mogelijkheden, als een gebied waar de verantwoordelijkheid, de betrokkenheid, zelfs het volledig opgaan in het werk van de inventie verdeeld is over meerdere hoofden en handen? Zou er, naast het mooie beeld van een platte organisatie, niet ook een beeld moeten zijn waarin ruimte is voor diepte?

Tegen deze achtergrond wordt in het huidige nummer van *OASE* gereflecteerd op de vraag naar het auteurschap in de architectuur en de manier waarop dat wordt opgeëist en behandeld. Daartoe wordt in dit nummer een pleidooi gehouden voor het belang van auteurschap, waarbij een breder scala aan opvattingen over auteurschap in de architectuur wordt verkend. Het is ons doel om een genuanceerder en gevarieerder inzicht te verwerven in de karakters en rollen die betrokken zijn bij het auteurschap, opgevat als een claim op een bepaalde ontwerpbenadering of vorm van architectonische praktijk. In dit nummer van *OASE* worden verschillende theoretische en methodologische kaders verkend van waaruit alternatieve vormen van auteurschap kunnen worden benaderd. In de resulterende onderzoeken naar alternatieve, betwiste en verborgen vormen van auteurschap wordt op verschillende actuele manieren getracht de aloude verantwoordelijkheid, maar ook de eer, voor de creatieve daad te begrijpen en te herzien.